

راهنمای
طراحی شهری
تکنیک ها و روش های عملی

شرکت طراحی شهری
ری گیندرز و همکاران

ترجمه
رضا بصیری مژدهی
پروانه ژاله رجبی

انتشارات طحان / هله
ناشر تخصصی معماری و شهرسازی

عنوان و پدیدآورنده	راهنمای طراحی شهری / تکنیک ها و روش های عملی / شرکت طراحی شهری؛ ری گیلدرز... [و دیگران]
مشخصات نشر	تهران: طحان، هله، ۱۳۸۸
مشخصات ظاهری	۱۷۶ص: مصور، جدول، نقشه.
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۲۹۳۲-۰۷-۸ :
یادداشت	فیپا :
یادداشت	عنوان اصلی: THE URBAN DESIGN HANDBOOK/techniques and Working methods
موضوع	شهرسازی - ایالات متحده
موضوع	شهرسازی
شناسه افزوده	گیندرز، ری :
شناسه افزوده	Gindroz, Ray :
شناسه افزوده	شرکت طراحی شهری :
شناسه افزوده	Urban Design Associates :
رده کنگره	NA۹۱۰۵/الف/۹۲ ۱۳۸۸ :
رده بندی دیویی	۷۱۱/۴ :
شماره کتابخانه ملی	۱۷۱۴۱۴۶ :

ناشر تخصصی معماری و شهرسازی

عنوان: راهنمای طراحی شهری

تکنیک ها و روش های عملی

ناشر: انتشارات طحان

ناشر همکار: هله

تألیف: بصیری مزدهی - ژاله رجبی

ناظر فنی چاپ: ابوالفضل چلاغلو

چاپ: موسسه چاپ مطبوعات ایران

طراحی: شعبانی

نوبت چاپ: اول ۱۳۸۸

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

لیتوگرافی: آرمانسا

صحافی: نوین

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۳۲-۰۷-۸

قیمت: ۱۳۸۰۰ تومان

همراه: ۱۹۸۵۶۱۷ - ۰۹۱۲

فکس: ۶۶۹۶۷۰۵۹

تلفن های مرکز پخش: ۶۶۴۰۳۲۰۸ - ۶۶۴۰۳۱۹۱

آغاز سخن

"شرکت طراحی شهری"^۱، در طول زمان تکنیک‌ها و روش‌های کاری متفاوتی را به منظور تجربه کاربردی طراحی شهری ارایه نموده است. تکنیک‌ها و روش‌هایی که موفقیت‌شان برای کارفرمایان ثابت شده و شرکت را به عنوان یک موسسه متمایز مطرح کرده است. اگرچه هر "پروژه" منحصر به فرد بوده و چالش‌های جدیدی را ارایه می‌کند، اما با این وجود، اصول و مبنای معینی وجود دارند که ثبات و ارزش پایدار خود را در گذر زمان حفظ کرده‌اند. بر اساس همین باور است که شرکت سعی دارد تا به شکلی موثر و از طریق استانداردسازی تکنیک‌ها و خط‌مشی‌ها، پاسخگوی کیفیات انحصاری هر پروژه و مکان خاص آن باشد.

راهنمای حاضر، ارایه‌کننده مجموعه‌ای از روش‌ها، ابزارها و تکنیک‌ها می‌باشد. این کتاب برای اولین بار در سال ۱۹۹۸ و به عنوان بخشی از برنامه کارآموزی اعضای جدید UDA، گردآوری گردید. با گسترش برنامه آموزش و کارورزی، بر اهمیت این کتاب افزوده شد. هر یک از تیم‌های طراحی شهری، کارآموزان سال اول و دوم را دربرمی‌گیرند که اغلب فارغ التحصیلان جدید دانشکده معماری هستند. با ورود پیوسته استعدادهای جدید به تیم‌های طراحی شهری، نیاز به فراهم‌سازی ابزاری حس شد که آنها را به سرعت قادر به اقدام موثر در تمام زمینه‌های کاربردی طراحی شهری نماید.

رویکرد کاری مورد استفاده شرکت، به درک تأثیر طراحی کالبدی بر سلامتی و پایداری یک جامعه محلی کمک می‌نماید. با رجوع به پروژه‌های ساخته شده، ارزیابی و برآورد کارهای انجام‌شده و انجام نشده ممکن می‌گردد و با به‌کارگیری مداوم اطلاعات منتج از این ارزیابی‌ها، احیای اصول طراحی ساختمان‌ها، خیابان‌ها، محلات، نواحی، شهرها و مناطق محقق می‌شود. به همین دلیل، سند حاضر نه تنها یک راهنمای مرجع می‌باشد، بلکه تلاشی برای پیشرفت و بهبود نیز تلقی می‌گردد. محبوبیتی که این کتاب نه فقط بین همکاران حرفه‌ای، بلکه در میان موسسات عمومی، سازندگان، و دانشکده‌های معماری و طراحی شهری یافت، شگفت‌آور و خشنودکننده بود. بنابراین تصمیم بر آن شد تا کتاب در اختیار مخاطبان بیشتری قرار گیرد.

اگرچه محتوای این کتاب برای استفاده خاص و کاربردی در طرح‌های شرکت و نیز استفاده کارفرمایان طراحی شده است، اما بسیاری از تکنیک‌ها و روش‌های مطروحه در آن برای دیگران نیز مفید خواهند بود. در جهت کمک به درک مخاطبان، کتاب با پیش‌گفتاری از موسس شرکت، "دیوید لوییس"، آغاز شده و با ارایه توضیحاتی در مورد UDA، پروژه‌های آن و کارفرمایان مختلفش ادامه می‌یابد. در فصول بعدی، تکنیک‌ها و خط‌مشی‌هایی به منظور ایجاد طرح‌های شهری، کتاب‌های راهنما، و طرح‌های معماری عرضه می‌گردد؛ با این امید که برای مخاطبان کتاب، در هر زمینه‌ای از طراحی شهری که فعالیت می‌کنند، مفید واقع گردد. در سراسر کتاب صفحاتی مشاهده می‌شود که حاوی حکایت‌های کوتاه، نقل‌قول‌ها، و اصول طراحی می‌باشد که مفید و سودمند خواهند بود. این بخش‌ها، در طول جلسات کاری و به‌طور پیش‌بینی‌نشده شکل گرفته و در متن کتاب قرار گرفته اند. کتاب همچنین شامل تعدادی نکته روایت‌گونه، و نقل‌قول‌هایی از اعضای کنونی و پیشین UDA می‌باشد. کسانی که شوخ‌طبعی هوشمندانه و مشاهدات خردمندانه‌شان در گذر سالیان متمادی، همواره تداوم داشته است.

"ری گیندروز"^۳

مدیر شرکت طراحی شهری

2-David Lewis

3-Ray Gindroz

پیش‌گفتار

UDA فعالیت خود را از اتاق زیر شیروانی خانه‌ای در خیابان "والینگ‌فورد"^۴، واقع در محله اوکلند^۵ شهر "پیتسبورگ"^۶ در فوریه ۱۹۶۴ آغاز نمود. در آن زمان، همگی افراد شرکت جوان بودند. جنبش‌های مرتبط با حقوق مدنی، انگیزه اصلی جلسات و گردهمایی‌ها بود. در آن زمان، سیاست جداسازی و تبعیض نژادی مسأله بسیار مهمی بود. مدارس جداسازی شده، اتوبوس‌های جداسازی شده، میزهای جداگانه صرف نهار و حتی حمام‌ها و سرویس‌های بهداشتی جداسازی شده، همگی جزئی از این مسأله به‌شمار می‌آمدند.

در این وضعیت، دیوان عالی، قانون یکپارچه‌سازی آموزش عمومی را وضع نمود. پیتسبورگ هم از شهرهایی بود که این قانون باید در آن به اجرا گذاشته شد. پیتسبورگ شهری مملو از محلات و چشم اندازهای طبیعی همچون تپه‌ها و دره‌ها بود. مدارس چگونه باید در قالب چنین ترکیب متنوعی، قرار می‌گرفتند؟

در پاسخ به این پرسش، پیشنهاد شد که از شهروندان نظرخواهی شده و با والدین گفتگو گردد. از آنان سؤال شود که دوست دارند فرزندانشان در چه نوع شهر آمریکایی رشد کنند.

با تأمین بودجه توسط "لابراتوار تسهیلات آموزشی"^۷ که شاخه‌ای از "بنیاد فورد"^۸ بود، گروه کوچکی از اعضای شرکت، یکی از اولین فرایندهای مشارکت شهروندی را آغاز نمود. گروه مذکور، شرکت طراحی شهری نام گرفت، چرا که این احساس وجود داشت که هر کسی که در فرایند فوق حضور یافته بود، در واقع عضوی از یک شرکت طراحی شهری است.

فعالیت شرکت موجب شد تا مدارس، و به‌ویژه دبیرستان‌ها، نه فقط به عنوان یک موسسه آموزشی، بلکه به‌عنوان بخشی از شهر تحت مشاهده و بررسی دقیق قرار گیرند. کتابخانه‌ها، سلف‌های غذاخوری، فضاهای تفریحی، کارگاه‌ها و بسیاری از تسهیلات دیگر موجود در مدارس، فصل مشترک مدارس با تسهیلات موجود عمومی شهر بودند. پس چرا نتوان مدارس را در قالب یک نظام مستقل سازماندهی نموده و ایده آموزش را به عنوان بخشی از فرایند شهروندسازی و جامعه‌سازی متداول کرده و به تمامی شهر تعمیم داد؟

از زمانی که معماری به مثابه طراحی ساختمان‌های منفرد و مجزا نبوده، بلکه به عنوان بخشی مهم در بازآفرینی و نوزایی شهرها تلقی می‌شد، مدت زیادی نگذشته است.

تا اواسط دهه شصت، این باور وجود داشت که شهرها غنی‌ترین و پیچیده‌ترین تجلی‌گاه شخصی همه انسان‌ها هستند. آنها همیشه در حال تغییر و تحول بوده، و تنها شکلی از هنر هستند که هر شهروندی در آن نقشی را ایفا می‌کند.

چنین ادراکی، اعضای شرکت طراحی شهری را متقاعد نمود که نقش سنتی معماران به عنوان طراحان تک‌بناها، مستلزم بازاندیشی است.

-
- 4-Wallingford
  - 5-Oakland
  - 6-Pittsburgh
  - 7-Education Facilities Lab
  - 8-Ford Foundation

بنابراین شرکت، معماری را به عنوان زبان کالبدی شهرسازی تلقی می‌کند. در این نگرش، شهر پدیده ای زنده و پویا است که دارای تاریخچه‌ای کهن می‌باشد. گذشته‌ای که از آن با عنوان "بستر تاریخی" یاد می‌شود. شهر همچنین دارای آینده‌ای است که در آن، ساختمان‌های جدید به مثابه تار و پود شهر، سنت‌های زنده را با جامه نوین شهر می‌آمیزند.

اما چگونه چنین دستورکاری قابل دستیابی خواهد بود؟ پاسخ این پرسش، استفاده از طراحی شهری بوده و خواهد بود.

در اواخر دهه شصت، طراحی شهری از درک گسترده و فراگیر امروزی، برخوردار نبود. اما در همان زمان، محلات داخلی چندین شهر آمریکایی، دچار شورش و اعتشاش شدند، که نتیجه آن چندین دهه سرکوبی، یأس و ناامیدی بود.

به موازات این رویدادها، جریان‌های مهم دیگری نیز وجود داشت. از جمله این جریان‌ها، جنبش زنان بود. رویداد دیگر حسی از تاریخچه شهر و به همراه آن، غروری احیاشده از حس مکان بود. رویداد دیگر اواخر دهه شصت، ابتکار موسسه معماران آمریکا در ایجاد "تیم‌های کمکی طراحی شهری/منطقه‌ای"^۹ بود که مساعدت‌های فنی لازم در زمینه طرح‌های شهری و منطقه‌ای را ارائه می‌دادند. این تیم‌ها، گروهی از متخصصان رشته‌های مختلف را به منظور ارائه خدمات مختلف در اختیار جوامع محلی قرار می‌دادند. تیم‌های مذکور به مثابه تار و پودهایی مهم و ضروری در خدمت جامه نوین طراحی شهری بودند.

در نتیجه، در هر شهر و جامعه‌ای، فرآیندهای مشارکتی طراحی شهری، و نیز آن دسته از توصیه‌ها و پیشنهادات طراحی که در مورد آنها توافق عمومی وجود داشت، از شناخت و ادراک فراگیری برخوردار گردید.

مفهوم طراحی شهری به عنوان زبان دموکراسی، و روش اتصال فرد و خانواده به شهر(شهر به معنای یک کلیت مشتمل بر خانه، ایوان ورودی، خیابان، محله) به کانون توجهات بدل گردید. تمامی این دغدغه‌ها، در هر مقیاسی از طراحی شهری به روشنی وجود دارند. از مقیاس و جزییات خانه ای در یک خیابان محلی، تا مقیاس و پیچیدگی فرم یک "کلان‌شهر"^{۱۰} بی شک، همه می‌توانیم نه تنها به کارهایی که توسط شرکت طراحی شهری انجام گرفته است، بلکه به آنچه شما انجام خواهید داد، افتخار کنیم. جستجو و پژوهش به منظور آفرینش شهرهای قابل زیست ادامه خواهد داشت.

دیوید لوییس

موسس شرکت طراحی شهری